

13.08.2026

EM2026/429

Hermed fremsættes følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges senest til EM 2027 at fremsætte forslag til de nødvendige regelændringer, således at personer, der bor i en offentlig udlejningsbolig og påbegynder en uddannelsesstøtteberettigende uddannelse, får mulighed for at blive boende i boligen under uddannelsen med en egenbetaling til huslejen, der som udgangspunkt svarer til den gældende husleje for en kollegiebolig under hensyntagen til husstandens størrelse. Ordningen skal ikke være betinget af den uddannelsessøgendes alder.

(Medlem af Inatsisartut Gerth Mikaelson, Naleraq)

Begrundelse:

Grønland har brug for, at flere mennesker uddanner sig - også mennesker, der allerede har været på arbejdsmarkedet i mange år.

I dag kan det imidlertid være en stor økonomisk udfordring for en voksen at forlade sit arbejde for at begynde på en uddannelse. Når lønindkomsten erstattes af uddannelsesstøtte, kan huslejen i en almindelig offentlig lejebolig blive vanskelig at betale.

Det kan betyde, at mennesker, der både har lyst og evner til at videreudanne eller omskole sig, vælger uddannelse fra. Efter forslagsstillers opfattelse bør boligudgiften ikke være det, der forhindrer en borger i at tage en uddannelse.

Vi har behov for uddannet arbejdskraft inden for en lang række områder. En del af fremtidens uddannede arbejdskraft findes blandt mennesker, som allerede er i beskæftigelse, men som ønsker at tage en uddannelse eller skifte fag. Det gælder også mennesker i 30'erne, 40'erne, 50'erne eller senere i livet.

Når man har været på arbejdsmarkedet i en årrække, har man ofte etableret et hjem og måske også en familie. Det er derfor ikke realistisk at forvente, at alle voksne uddannelsessøgende kan opgive deres bolig og flytte på kollegium. Uddannelsessystemet bør i højere grad kunne rumme mennesker, der befinder sig forskellige steder i livet.

Naalakkersuisut har i besvarelsen af § 37-spørgsmål nr. 2026/95 allerede belyst forskellen mellem kollegiehusleje og husleje i offentlige lejeboliger. Her fremgår det, at kollegiehuslejen udgør 869 kr. pr. beboer pr. måned, mens den gennemsnitlige månedlige husleje for de undersøgte offentlige 2- og 3-rums boliger administreret af INI A/S varierer fra 2.858 kr. til 4.936 kr., afhængigt af by og boligstørrelse.

Besvarelsen illustrerer dermed, at boligudgiften kan udgøre en betydelig økonomisk barriere ved overgangen fra arbejde til uddannelse.

Formålet med forslaget er derfor, at en person, der allerede bor i en offentlig udlejningsbolig, skal kunne blive boende under en uddannelse, samtidig med at egenbetalingen til huslejen som udgangspunkt bringes på niveau med den husleje, som en tilsvarende husstand ville betale i en kollegiebolig.

Forslaget handler ikke om at stille voksne studerende økonomisk bedre end andre studerende. Hensigten er at mindske den økonomiske barriere, der opstår, når en person går fra lønindkomst til uddannelsesstøtte, uden samtidig at skulle opgive et allerede etableret hjem.

Forslaget vedrører egenbetalingen til selve huslejen. Det indebærer ikke i sig selv, at det offentlige skal overtage den uddannelsessøgendes betaling for el, vand og varme. Den konkrete ordning bør udformes af Naalakkersuisut under hensyntagen til blandt andet boligsikring og de eksisterende regler om uddannelsesstøtte.

Ordningen bør være betinget af, at den pågældende er optaget på og studieaktiv på en uddannelsesstøtteberettigende uddannelse. Der bør derimod ikke fastsættes en øvre aldersgrænse.

Uddannelse og kompetenceudvikling skal være en reel mulighed gennem hele livet. Hvis vi ønsker, at flere mennesker skal uddanne eller omskole sig og bidrage med nye kompetencer til samfundet, må vores boligregler understøtte dette frem for at stå i vejen for det.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

Udarbejdelsen af de nødvendige regelændringer og den nærmere model vurderes foreløbigt at kunne gennemføres inden for omkring 1 AC-årsværk på kr. 500.000.

Ordningen vil derudover medføre løbende offentlige udgifter til dækning af forskellen mellem den almindelige husleje og den uddannelsessøgendes egenbetaling.

Naalakkersuisut har i besvarelsen af § 37-spørgsmål nr. 2026/95 beregnet, at en ordning for 10 offentlige 2- og 3-rums lejeboliger gennemsnitligt vil medføre en udgift på 26.345 kr. pr. måned i forskellen mellem almindelig husleje og kollegiehusleje. Det svarer beregningsmæssigt til ca. 316.140 kr. om året for 10 boliger.

Den konkrete udgift vil afhænge af blandt andet by, boligstørrelse, husstandens sammensætning og samspillet med boligsikringsordningen. Naalakkersuisut har i § 37-besvarelsen oplyst, at boligsikring ikke er indregnet i beregningen.

Naalakkersuisut bør i forbindelse med udarbejdelsen af ordningen foretage en samlet beregning af de forventede nettoudgifter. Da dette forslag alene vedrører egenbetalingen til huslejen, forudsættes det ikke, at det offentlige som følge af forslaget overtager den enkelte lejers almindelige betaling for el, vand og varme.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Forslaget forventes ikke at medføre væsentlige administrative eller økonomiske konsekvenser for det private erhvervsliv.

På længere sigt kan forslaget have en positiv effekt, hvis flere får mulighed for at opkvalificere eller omskole sig, og udbuddet af uddannet arbejdskraft dermed øges.

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

For de borgere, der omfattes af ordningen, vil forslaget have positive økonomiske konsekvenser, idet egenbetalingen til huslejen under uddannelsen vil blive reduceret til et niveau, der som udgangspunkt svarer til kollegiehuslejen under hensyntagen til husstandens størrelse.

Forslaget kan samtidig give større økonomisk og boligmæssig tryghed ved overgangen fra arbejde til uddannelse og dermed gøre det realistisk for flere voksne at påbegynde en uddannelse. For øvrige borgere forventes forslaget ikke at have direkte økonomiske eller administrative konsekvenser.